

รูปแบบการจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วารสารวิชาการ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

รูปแบบการจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Management Style Flood Disaster of People
and local government organizations

สวัสดี ไทลภาภรณ์

สาขาวิชาพัฒนาทรัพยากรชนบท

คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พหล ศักดิ์คะทัศน์

สาขาวิชาพัฒนาทรัพยากรชนบท

คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

สุรัชย์ กังวล

สาขาวิชาพัฒนาทรัพยากรชนบท

คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ฉรรมพร ดันตรา

สาขาวิชาพัฒนาทรัพยากรชนบท

คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

Journal of Humanities and Social Sciences

A b s t r a c t

The objectives of this study were to investigate: 1) Study of characteristics of people and characteristics of local administrative organizations; 2) Analyze the characteristics of local government organizations related to disaster management and 3) Analysis of public factors affecting flood disaster management; Data were collected by using questionnaire people from 398 samples and Interviews with 33 local government officials. Analysis by using frequency, percentage, mean, minimum, maximum, standard deviation, and Chi-square test of independent.

The research found that Characteristics of people Most of the people are female. Average age 39 years. Most religions are Islamic and marital status. The level of general education is at the upper secondary level and Religious education is at the upper secondary level (Saraweed) Mostly. Most of the samples were farmers have average income 13,704.79 Baht per month. Most people do not have a social position. People get information on flood disaster an average of 1 time per month. Received training on flood disaster on average once a month and the average flood disaster is monitored twice a month. Features of Local Government 33. It is divided into 21 river tributaries and Lower 12 river tributaries.

รูปแบบการจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Analyzing the characteristics of the local government organizations involved in flood disaster management in all four aspects Include. The establishment of the Division of Defense is at a high level. The level of knowledge gained was high. The information received was moderate and Communication is at a high level and Factors affecting public attributes affecting flood disaster management include Ordinary education having a social position and to be trained

Keywords:

Management Style, Flood Disaster, local government organizations

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) ศึกษาคุณลักษณะของประชาชนและคุณลักษณะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) วิเคราะห์ปัจจัยคุณลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วม และ 3) วิเคราะห์ปัจจัยคุณลักษณะของประชาชนที่ส่งผลต่อการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วมรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนจำนวน 398 คน และการสัมภาษณ์จากองค์ปกครอง

ส่วนท้องถิ่นจำนวน 33 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติพรรณนา เพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยสถิติไคสแควร์ (Chi-square test of independent)

ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 39 ปี การนับถือศาสนาส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลาม และมีสถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสายสามัญอยู่ในระดับมัธยมศึกษา

ตอนปลายเป็นส่วนใหญ่และระดับการศึกษาสายศาสนาอยู่ในระดับเรียนทางด้านศาสนาระดับปลาย (ชานาวีร์) เป็นส่วนใหญ่ ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร มีรายได้รวมเฉลี่ย 13,704.79 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่ประชาชนไม่มีตำแหน่งทางสังคม ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารด้านภัยพิบัติน้ำท่วมเฉลี่ย 1 ครั้งต่อเดือน ได้รับการฝึกอบรมกิจกรรมด้านภัยพิบัติน้ำท่วมเฉลี่ย 1 ครั้งต่อเดือน และมีการติดตามข่าวสารด้านภัยพิบัติน้ำท่วมเฉลี่ย 2 ครั้งต่อเดือน ส่วนคุณลักษณะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งสิ้น 33 ตำบล โดยแบ่งเป็นกลุ่มแม่น้ำตอนบนจำนวน 21 ตำบล และกลุ่มแม่น้ำตอนล่างจำนวน

รูปแบบการจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

12 ตำบล

การวิเคราะห์ปัจจัยคุณลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วมทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดตั้งกองอำนาจการป้องกันอยู่ในระดับมาก ด้านการได้รับความรู้อยู่ในระดับมาก ด้านการรับข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการสื่อสารอยู่ในระดับมาก สำหรับปัจจัยคุณลักษณะของประชาชนที่ส่งผลต่อการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วม ได้แก่ ระดับการศึกษาสามัญ การมีตำแหน่งทางสังคม และการได้รับการฝึกอบรม

คำสำคัญ:

รูปแบบการจัดการ, ภัยพิบัติน้ำท่วม, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำนำ

ภัยพิบัติเป็นภัยที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยภัยพิบัติแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ภัยพิบัติทางธรรมชาติและภัยพิบัติที่มนุษย์สร้างขึ้น ภัยพิบัติทางธรรมชาติ คือ ภัยพิบัติที่มีสาเหตุมาจากธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหวภัยพิบัติ อัคคีภัย พายุ เป็นต้น ส่วนภัยพิบัติที่มนุษย์สร้างขึ้น คือ ภัยพิบัติที่มีสาเหตุมาจากมนุษย์ เช่น การสูบน้ำใต้ดินปริมาณมากจนส่งผลให้เกิดการทรุดตัวของพื้นดิน การปล่อยก๊าซเรือนกระจกปริมาณมากจากโรงงานอุตสาหกรรมจนส่งผลให้ระดับน้ำทะเลเพิ่มสูงขึ้นและท่วมพื้นที่ในระดับต่ำ การเปลี่ยนทางน้ำจนทำให้เกิดภัยแล้งในบางพื้นที่ เป็นต้น รวมถึงการทดลองทางวิทยาศาสตร์ เช่น การทดลองระเบิดนิวเคลียร์ ใต้ดินซึ่งส่งผลกระทบต่อชั้นหินใต้ เปลือกโลกโดยอาจมีผลกระทบต่อโลกในระยะยาว เป็นต้น

สำหรับประเทศไทยมีตัวเลขความเสียหายจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พบว่าในปี พ.ศ. 2533 เกิดความเสียหาย 6,000 ล้านบาท และในปี พ.ศ. 2543 มีความเสียหายกว่า 40,000 ล้านบาท โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้ว่ารัฐบาลหลายชุด โดยเฉพาะในรอบ 10 ปี ที่ผ่านมาได้จัดสรรงบประมาณกว่า 400,000 ล้านบาท ในการแก้ไขปัญหา โดยกระจายไปยังหน่วยงานต่าง ๆ หลายหน่วยงาน ประสิทธิภาพของการใช้งบประมาณดังกล่าว ยังไม่สามารถขจัดได้ในทางตรงกันข้ามพื้นที่หลายแห่งยังกลับได้รับผลกระทบที่รุนแรงมากขึ้น (Department of Disaster Prevention and Mitigation, 2014)

ลมมรสุมที่พัดเป็นประจำเข้าสู่ประเทศไทยนั้น เป็นสาเหตุให้ฝนตกตามฤดูกาล แต่พายุหมุนเขตร้อนเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดฝนตกมาก จนทำให้เกิดความเสียหายอย่างหนักหลายครั้ง ภัยพิบัติในภาคใต้เกิดจากหลายสาเหตุ เช่น พายุไซร่อน พายุไต้ฝุ่น หรือลมมรสุม ซึ่งโดยปกติจะเกิด ในช่วงเดือนตุลาคม ถึงมกราคม การเกิดภัยพิบัติในภาคใต้อาจมีสาเหตุมาจากพายุไต้ฝุ่น พายุที่ทำความเสียหายเป็นอย่างมากอีกลูกหนึ่งได้แก่ พายุซีต้า อิทธิพลของพายุไซร่อนซีต้า ทำให้ฝนตกหนักมากทั่วทุกพื้นที่มากกว่าน้ำท่วมที่เกิดจากพายุไต้ฝุ่น

รูปแบบการจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เกษ ผลกระทบของเหตุการณ์ภัยพิบัติ จากพายุโซนร้อนซิด้า ก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินรวมถึงความเสียหายด้านการเกษตรกรรม ปศุสัตว์และด้านประมง โดยวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 -2 ธันวาคม พ.ศ. 2560 พื้นที่ภาคใต้ 10 จังหวัด ได้แก่ปัตตานี ยะลา สงขลา พัทลุง ตรัง สตูล นราธิวาส นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และกระบี่ โดยสถานการณ์ภัยพิบัตินี้เกิดจากอิทธิพลมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เกิดความเสียหายรวม 101 อำเภอ 649 ตำบล 4,338 หมู่บ้าน ประชาชนได้รับผลกระทบ 256,447ครัวเรือน 805,220 คน เสียชีวิต 5 ราย (Thairath, 2017)

จังหวัดปัตตานีซึ่งเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำปัตตานีก็ต้องประสบกับปัญหาภัยพิบัติด้วยเช่นกัน โดยภัยพิบัติที่เกิดขึ้นนั้นเป็นภัยพิบัติตามธรรมชาติ คือ ภัยพิบัติหรือน้ำท่วม ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา จังหวัดปัตตานีต้องเผชิญกับสภาวะน้ำท่วมทุกปี เช่น ปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากในพื้นที่ราบลุ่มต่ำริมแม่น้ำปัตตานี ปัญหาคารกตเซาะชายฝั่งที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องของตลอดแนวชายฝั่งพื้นที่จังหวัดปัตตานี ปัญหามลพิษจากการปล่อยน้ำเสียจากภาคอุตสาหกรรมที่กระทบต่อสัตว์น้ำตามธรรมชาติ ปัญหาคารกตประกอบอาชีพประมงชายฝั่งรอบพื้นที่อ่าวปัตตานี ซึ่งปรากฏการณ์ปัญหาเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้นตามลำดับปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่ลุ่มน้ำปัตตานีมีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากฝนที่ตกหนักในช่วงฤดูฝน โดยเฉพาะระหว่างเดือนพฤศจิกายน — ธันวาคม ประกอบกับมีภูมิประเทศตามแนวชายฝั่งทะเลที่มีสันทรายทั้งเก่าและใหม่ทอดตัวขวางการระบายน้ำลงสู่ทะเล มีสิ่งก่อสร้างกีดขวางทางน้ำ จากเส้นทางคมนาคม และผลกระทบจากน้ำทะเลหนุน ลักษณะเช่นนี้ยิ่งทำให้เกิดน้ำหลากมากยิ่งขึ้น พื้นที่ที่เกิดน้ำท่วมเป็นประจำ ได้แก่ พื้นที่ราบลุ่มตอนล่างของแม่น้ำ และพื้นที่ริมลำน้ำสายหลักต่าง ๆ โดยสภาพปัญหาน้ำท่วมที่พบเห็น คือ ลักษณะน้ำป่าไหลหลาก ลักษณะน้ำท่วมล้นตลิ่ง ลักษณะน้ำท่วมขัง ซึ่งเกิดขึ้นเป็นประจำในเหตุการณ์น้ำท่วมแต่ละครั้ง และก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินเป็นอย่างมาก

จะเห็นได้ว่าภัยพิบัติเป็นภัยที่มีความรุนแรง อาจจะเป็นภัยพิบัติที่เกิดจากธรรมชาติหรือภัยพิบัติที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ เช่น แผ่นดินไหว

น้ำท่วม คลื่นสึนามิ การก่อการร้าย สงคราม เป็นต้น ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นแล้วก็ย่อมส่งผลกระทบต่อ ชุมชน สังคม ประเทศชาติ กระทบต่อความมั่นคงและความปลอดภัย กระทบต่อสภาพสังคม วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต รวมทั้งมีผลกระทบต่อจิตใจของผู้ประสบภัย ซึ่งภัยพิบัติเหล่านี้สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในประเทศร่ำรวยกับประเทศยากจน หรือประเทศที่พัฒนาแล้วกับประเทศด้อยพัฒนา แต่ความหายนะที่เกิดกับคนในประเทศยากจนหรือประเทศด้อยพัฒนายังคงมีอัตราสูงกว่ามาก ทั้งนี้เนื่องจากประเทศยากจนจะขาดแคลนระบบป้องกัน การเตือนภัย หรือเครื่องมือช่วยเหลือที่รวดเร็วทันสมัย อุปกรณ์ทางการแพทย์ รวมทั้งแผนการเตรียมการฉุกเฉินที่เพียงพอ ร่วมกับการสื่อสารและการขนส่งที่รวดเร็ว รวมทั้งสภาพปัญหาแวดล้อมของประเทศยากจนไม่มั่นคงอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งส่วนหนึ่งก็มาจากการขาดประสิทธิภาพในการทำงานช่วยเหลือของภาครัฐบาล ปัจจุบันนี้ภัยพิบัติได้เกิดขึ้นกับพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วโลก โดยแต่ละพื้นที่อาจจะได้รับความรุนแรงหรือผลกระทบที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของภัยพิบัตินั้น ๆ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ภัยพิบัติที่ไม่มีใครสามารถจะคาดการณ์ได้ว่าจะเกิดขึ้นกับใคร หรือเกิดที่ไหน หรือเกิดอย่างไร ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการวางแผนเพื่อร่วมกันพัฒนาหรือเตรียมความพร้อมเพื่อจะได้รับมือกับภัยพิบัตินี้ได้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรหนึ่งที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่มากที่สุดโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ต้องมีพื้นที่หรืออาณาเขตเป็นของตนเอง มีประชากร และมีรายได้ตามที่หลักเกณฑ์กำหนด โดยมีอำนาจและมีอิสระในการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเอง รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ให้บริการในด้านต่าง ๆ แก่ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นองค์กรในชุมชนที่จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายส่วนกลาง มีขอบเขตพื้นที่ปกครองที่กำหนดไว้แน่นอน มีสถานภาพเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย มีอิสระในการดำเนินกิจกรรมทั้งในด้านการคลัง การจัดเก็บภาษี การหารายได้ตามที่กฎหมายกำหนด การจัดทำงบประมาณด้วยตนเอง รวมถึงการกำหนดนโยบายภายใต้การควบคุมของรัฐ

สำหรับงานวิจัย เรื่อง รูปแบบการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วมของ

รูปแบบการจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในพื้นที่ จ.ปัตตานี โดยเฉพาะพื้นที่ลุ่มน้ำปัตตานี ซึ่งพื้นที่ลุ่มน้ำปัตตานีตั้งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศไทย มีพื้นที่ลุ่มน้ำรวม 3,684.21 ตร.กม. มีพื้นที่ครอบคลุม จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี และบางส่วนของ จังหวัดนราธิวาส จังหวัดสงขลา โดยลักษณะลุ่มน้ำเป็นแนวยาววางตัวอยู่ตามแนวทิศเหนือ-ใต้ ลุ่มน้ำปัตตานีแม่น้ำปัตตานีเป็นแม่น้ำสายหลัก และมีแม่น้ำยะหาเป็นแม่น้ำสาขา ในช่วงปลายคลองหนองจิกแยกออกจากแม่น้ำปัตตานี และมีคลองเล็ก ๆ อีกมากมาย ซึ่งแม่น้ำปัตตานีมีต้นกำเนิดมาจากเทือกเขาสันกาลาศีรีในเขต อำเภอบางเบตง จังหวัดยะลา ไหลจากทิศใต้ขึ้นไปทางทิศเหนือแล้วไหลลงทะเลอ่าวไทยที่ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าเขามิพื้นที่ราบเล็กน้อย ทางตอนล่างของลุ่มน้ำที่เป็นที่ราบลุ่ม ทางตอนล่างของลุ่มน้ำเป็นที่ราบลุ่ม มีความยาวลำน้ำประมาณ 210 กม. โดยพื้นที่ลุ่มน้ำปัตตานีแบ่งออกเป็น 2 ลุ่มน้ำสาขา ได้แก่ลุ่มน้ำแม่น้ำปัตตานีตอนบน กำหนดขอบเขตของลุ่มน้ำตามแนวสันปันน้ำทางด้านทิศใต้ ทิศตะวันออก และทิศตะวันตก สำหรับด้านทิศใต้ใช้แนวของห้วงงานเขื่อนบางลางเป็นแนวแบ่งเขต รวมความยาวประมาณ 65 กิโลเมตร คลองสาขาที่สำคัญ ได้แก่ คลองฮาลา คลองอัยยะปารัง คลองบ้านแห และลุ่มน้ำแม่น้ำปัตตานีตอนล่าง เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำที่ต่อเนื่องมาจากลุ่มน้ำแม่น้ำปัตตานีตอนบนโดยนับตั้งแต่ด้านท้ายน้ำของเขื่อนบางลางขึ้นมาทางทิศเหนือไปตามขอบเขตของลุ่มน้ำรวมความยาวประมาณ 103 กิโลเมตร มีคลองสาขาที่สำคัญ ได้แก่ คลองเล็ก คลองปะเต คลองลิจิง

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา รูปแบบการจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษาคุณลักษณะของประชาชนและคุณลักษณะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วิเคราะห์ปัจจัยคุณลักษณะของประชาชนที่ส่งผลต่อการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วม และวิเคราะห์ปัจจัยคุณลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วม เพื่อหารูปแบบการจัดการรับมือภัยพิบัติที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ลุ่มน้ำ จ.ปัตตานี ให้ประชาชนได้เข้ามาจัดการวางแผนร่วมกันกับ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการเป็นการจัดการในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา ให้ประชาชนจัดการในการพัฒนาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ ได้แก่ การร่วมกันค้นหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากร และเทคโนโลยีท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตามประเมินผล รวมทั้งรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการเปลี่ยนแปลงกลไกการพัฒนาโดยรัฐ มาเป็นการพัฒนาที่ประชาชน มีบทบาทหลักโดยการกระจายอำนาจในการวางแผน จากส่วนกลางมาเป็นส่วนภูมิภาค เป็นการคืนอำนาจในการพัฒนาให้แก่ประชาชนให้มีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตของตนเองได้ เพราะฉะนั้นผู้วิจัยจึงเลือกพื้นที่ลุ่มน้ำ จ.ปัตตานี เป็นหน่วยการศึกษาที่สำคัญสำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาคุณลักษณะของประชาชนและคุณลักษณะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. วิเคราะห์ปัจจัยคุณลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วม
3. วิเคราะห์ปัจจัยคุณลักษณะของประชาชนที่ส่งผลต่อการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการทำวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่พื้นที่ลุ่มน้ำปัตตานี จำนวน 84,039 คน ซึ่งการดำเนินการเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างด้วยการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage sampling)

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของ Yamane.(1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 398 คน

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการสุ่มตัวอย่างตัวแทนประชากรแต่ละหมู่บ้าน โดย

รูปแบบการจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) เทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากขนาดประชากรในแต่ละหมู่บ้าน

ขั้นตอนที่ 3 เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านแล้ว จึงสุ่มรายชื่อประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แบบจับฉลากไม่ใส่กลับจนได้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 4 ส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำปัตตานีเลือกมาทั้งหมด 33 ตำบล

โดยแบ่งเป็นกลุ่มแม่น้ำตอนบนจำนวน 21 ตำบล และกลุ่มแม่น้ำตอนล่างจำนวน 12 ตำบล การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2560 ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2561

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

แหล่งข้อมูลที่รวบรวมเพื่อใช้ในการวิจัยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลทุติยภูมิซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัย
2. ข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่พื้นที่ลุ่มน้ำปัตตานี โดยการเก็บข้อมูลจากประชาชนเป็นรายบุคคล จำนวน 398 คน และใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำปัตตานีเลือกมาทั้งหมด 33 ตำบล

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือแล้ว ได้กำหนดให้มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการประมวลผลจากเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science :SPSS/PC) ซึ่งมีการแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของประชาชน อธิบายโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งประกอบด้วยสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ต่ำสุด (Minimum) สูงสุด (Maximum) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
2. วิเคราะห์ปัจจัยคุณลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วมอธิบายโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งประกอบด้วยสถิติ ค่าน้ำหนักเฉลี่ย (Weight mean score: WMS) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
3. การวิเคราะห์ปัจจัยคุณลักษณะของประชาชนที่ส่งผลต่อการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วม โดยการใช้สถิติอนุมาน คือ ทำการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยสถิติไคสแควร์ (Chi-square test of independent)

ผลการวิจัยและวิจารณ์

1. คุณลักษณะของประชาชนและคุณลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คุณลักษณะของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 39 ปี การนับถือศาสนาส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม และมีสถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสายสามัญอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นส่วนใหญ่ และระดับการศึกษาสายศาสนาอยู่ในระดับเรียนทางด้านศาสนาระดับปลาย (ชานาวิทย์) เป็นส่วนใหญ่ ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร มีรายได้รวมเฉลี่ย 13,704.79 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่ประชาชนไม่มีตำแหน่งทางสังคม ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารด้านภัยพิบัติน้ำท่วมเฉลี่ย 1 ครั้งต่อเดือน ได้รับการฝึกอบรมกิจกรรมด้านภัยพิบัติน้ำท่วมเฉลี่ย 1 ครั้งต่อเดือน และมีการติดตามข่าวสารด้านภัยพิบัติน้ำท่วมเฉลี่ย 2 ครั้งต่อเดือน ในส่วนของคุณลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งสิ้น 33 ตำบลนั้นแบ่งเป็นกลุ่มแม่น้ำตอนบนจำนวน 21 ตำบล และกลุ่มแม่น้ำตอนล่างจำนวน 12 ตำบล

2. ปัจจัยคุณลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วมประกอบด้วย 4 ด้านได้แก่ ด้านการจัดตั้งกองอำนวยการป้องกัน ด้านการได้รับความรู้ ด้านการรับข้อมูลข่าวสารและด้านการสื่อสาร

รูปแบบการจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.92 คะแนน) โดยมีรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

- 1) ด้านการจัดตั้งกองอำนาจการป้องกันอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.79 คะแนน) โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปฏิบัติในภาพรวมการปฏิบัติภารกิจของกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมากกว่าด้านอื่น ๆ เนื่องจากหน่วยงานให้ความสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่รวมถึงเจ้าหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง
- 2) ด้านการได้รับความรู้ที่อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.17 คะแนน) โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปฏิบัติภารกิจของฝ่ายอำนาจการมีการให้ความรู้มากกว่าด้านอื่น ๆ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดทำแผนในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งมีการให้ความรู้และวิธีในการรับมือเมื่อเจอปัญหาต่าง ๆ
- 3) ด้านการรับข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.46 คะแนน) โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปฏิบัติภารกิจของฝ่ายประชาสัมพันธ์มากกว่าด้านอื่น ๆ เนื่องจากในการประชาสัมพันธ์และการให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ บางหน่วยงานยังมีการให้ข้อมูลไม่มาก แต่บางหน่วยงานได้มีการประชาสัมพันธ์กระจายข่าวสารเป็นจำนวนมาก และ
- 4) ด้านการสื่อสารอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.24 คะแนน) โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปฏิบัติการจัดตั้งระบบสื่อสารสำรองมากกว่าด้านอื่น ๆ เนื่องจากในการเกิดเหตุฉุกเฉินเร่งด่วน หน่วยงานต่าง ๆ ต้องมีการเตรียมพร้อมเพื่อรับมือ โดยหน่วยงานได้มีการเตรียมการจัดตั้งระบบสื่อสารสำรองเพื่อพร้อมต่อการรับมือสถานการณ์ฉุกเฉิน

ตารางที่ 1 Analyze the characteristics of local government organizations related to disaster management

Characteristics of local administrative organizations.	Mean	S.D.	Results
Protect	3.79	0.68	Most
Get knowledge	4.17	0.53	Most
Receiving information	3.46	0.50	middle
Communication	4.24	0.47	Most
Average total	3.92	0.42	Most

3. การวิเคราะห์เพื่อหาปัจจัยคุณลักษณะของประชาชนที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วม

โดยทำการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยสถิติไคสแควร์ (Chi-square test of independent) ซึ่งเป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม (ตัวแปรเกณฑ์) กับตัวแปรอิสระ (ตัวแปรพยากรณ์) ตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไปว่าตัวแปรอิสระใดมีความสัมพันธ์ตัวแปรตาม โดยการวิเคราะห์ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกตัวแปรอิสระจากการทบทวนวรรณกรรมทั้งหมด 12 ตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ การนับถือศาสนา สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสามัญระดับการศึกษาศาสนา อาชีพ รายได้รวม การมีตำแหน่งทางสังคม การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านภัยพิบัติน้ำท่วม การได้รับการฝึกอบรมกิจกรรมด้านภัยพิบัติน้ำท่วม และการติดตามข่าวสารด้านภัยพิบัติน้ำท่วม

การวิเคราะห์ปัจจัยคุณลักษณะของประชาชนที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วม พบว่าตัวแปรอิสระทั้ง 12 ตัวแปรมีอิทธิพลค่าความผันแปรที่สามารถอธิบายได้ต่อตัวแปรตาม คือ ปัจจัยคุณลักษณะของประชาชนที่ส่งผลกระทบต่อจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วม และเมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่มีผลต่อคุณลักษณะของประชาชนที่ส่งผลกระทบต่อจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วมพบว่ามีทั้งหมด 3 ตัวแปร ได้แก่ ระดับการศึกษาสามัญ การมีตำแหน่งทางสังคม และการได้รับการฝึกอบรม ซึ่งจากผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าระดับการศึกษาสามัญส่งผลกระทบต่อจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชน กล่าวคือการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชนจะผันแปรไปตามระดับการศึกษาสามัญในทิศทางเดียวกัน หรืออีกนัยหนึ่งคือประชาชนที่ได้รับการศึกษาจะส่งผลกระทบต่อปฏิบัติด้านการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชนค่อนข้างมาก โดยเมื่อพิจารณาร่วมกับปัจจัยส่วนบุคคลอื่น ๆ ของประชาชน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มิระดับการศึกษาสามัญอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) แสดงให้เห็นว่าประชาชนเป็นกลุ่มที่ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่ประเทศกำหนด คือการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทยนั้นได้กำหนดให้พลเมืองไทยต้องจบการศึกษาอย่างน้อยที่สุดในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (Office of the Council of State,

รูปแบบการจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2002) ดังนั้น ระดับการศึกษาของประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติด้านการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชน (Natanapat Nontakeaw and Santi Suksard, 2014) กล่าวว่าปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของประชาชนในการรับมืออุทกภัยได้แก่อายุ ระดับการศึกษา รายได้ของครัวเรือน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรับมืออุทกภัย การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการรับมือกับภัยพิบัติอุทกภัยความรู้เกี่ยวกับสาเหตุ การเกิดอุทกภัย และความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ และจากผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าการมีตำแหน่งทางสังคมส่งผลต่อการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชน กล่าวคือการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชนจะผันแปรไปตามการมีตำแหน่งทางสังคมในทิศทางเดียวกัน หรืออีกนัยหนึ่งคือประชาชนที่มีตำแหน่งทางสังคมจะส่งผลต่อการปฏิบัติด้านการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชนค่อนข้างมาก โดยเมื่อพิจารณาร่วมกับปัจจัยส่วนบุคคลอื่น ๆ ของประชาชนพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ได้ดำรงตำแหน่งทางสังคม แสดงให้เห็นว่าประชาชนกลุ่มที่มีตำแหน่งทางสังคมจะมีการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มากกว่ากลุ่มประชาชนที่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม ดังนั้น การมีตำแหน่งทางสังคมของประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติด้านการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชน (Kanchiranan Khlongkhai and SomSak Samakkhitham, 2013) กล่าวว่า ปัจจัยด้านที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมในชุมชน คือ ผู้นำชุมชน ในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากเป็นผู้นำที่เสียสละช่วยแก้ไขปัญห สร้างขวัญและกำลังใจให้กับชาวบ้าน มีส่วนร่วมในการดำเนินการประสานงานกับทุกฝ่ายเพื่อช่วยเหลือชาวบ้านตั้งแต่ก่อนน้ำท่วม ระหว่างน้ำท่วมขัง และการฟื้นฟูเยียวยาหลังน้ำท่วม และจากผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าการได้รับการฝึกอบรมส่งผลต่อการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชน กล่าวคือการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชนจะผันแปรไปตามการได้รับการฝึกอบรม ในทิศทางเดียวกัน หรืออีกนัยหนึ่งคือประชาชนที่ได้รับการฝึกอบรม จะส่งผลต่อการปฏิบัติด้านการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชนค่อนข้างมาก โดยเมื่อพิจารณาร่วมกับปัจจัย

ส่วนบุคคลอื่น ๆ ของประชาชน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมอย่างน้อย 1 ครั้งต่อเดือนขึ้นไป แสดงให้เห็นว่าประชาชนให้ความสนใจในการเข้าร่วมรับอบรมต่าง ๆ ดังนั้น การได้รับการฝึกอบรมของประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติด้านการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชน (Suphawadi Premchit , 2016) กล่าวว่า การป้องกันตามแบบชุมชนการป้องกันด้วยวิทยาศาสตร์ โดยการขุดลอกคลอง การให้ข้อมูลความรู้และข้อมูลสาธารณะ โดยการรณรงค์ประชาสัมพันธ์

ตารางที่ 2 Analysis of public factors affecting flood disaster management.

Independent variables	Chi-square	Sig.
SEX	1.584	0.208
AGE	4.376	0.224
Religion	1.777	0.411
status	2.693	0.260
education	11.725*	0.039
education Religion	6.283	0.179
career	1.454	0.483
income	4.076	0.253
position	34.029*	0.000
Getting information	2.655	0.265
trained	33.585*	0.000
Follow up	2.477	0.480

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาพบการจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถสรุปผลการวิจัยได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 39 ปี การนับถือศาสนาส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลาม และมีสถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสายสามัญอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นส่วนใหญ่ และระดับการศึกษาสายศาสนาอยู่ในระดับเรียนทางด้านศาสนา ระดับปลาย (ชานาวีร์) เป็นส่วนใหญ่ ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร มีรายได้รวมเฉลี่ย 13,704.79 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่ประชาชนไม่มีตำแหน่งทางสังคม ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารด้านภัยพิบัติน้ำท่วมเฉลี่ย

รูปแบบการจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1 ครั้งต่อเดือน ได้รับการฝึกอบรมกิจกรรมด้านภัยพิบัติน้ำท่วมเฉลี่ย 1 ครั้งต่อเดือน และมีการติดตามข่าวสารด้านภัยพิบัติน้ำท่วมเฉลี่ย 2 ครั้งต่อเดือน ในส่วนของคุณลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งสิ้น 33 ตำบลนั้นแบ่งเป็นกลุ่มแม่น้ำตอนบนจำนวน 21 ตำบล และกลุ่มแม่น้ำตอนล่างจำนวน 12 ตำบล และคุณลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วมประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดตั้งกองอำนวยการป้องกัน ด้านการได้รับความรู้ ด้านการรับข้อมูลข่าวสารและด้านการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก โดยมีรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้ 1) ด้านการจัดตั้งกองอำนวยการป้องกันอยู่ในระดับมาก 2) ด้านการได้รับความรู้อยู่ในระดับมาก 3) ด้านการรับข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง และ 4) ด้านการสื่อสารอยู่ในระดับมาก และปัจจัยคุณลักษณะของประชาชนที่ส่งผลต่อการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วม ทั้งหมด 3 ตัวแปร ได้แก่ ระดับการศึกษาสามัญ การมีตำแหน่งทางสังคม และการได้รับการฝึกอบรม

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาถึงรูปแบบการจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มุ่งหวังที่จะค้นหา คุณลักษณะของประชาชนและคุณลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วิเคราะห์ปัจจัยคุณลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วม และวิเคราะห์ปัจจัยคุณลักษณะของประชาชนที่ส่งผลต่อการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วม ดังนั้นงานวิจัยนี้ น่าจะมีการพัฒนาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นเพื่อนำไปปรับใช้ในอนาคตได้ จึงขอเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้

จากการศึกษาปัจจัยคุณลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วม โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดตั้งกองอำนวยการป้องกัน ด้านการได้รับความรู้ ด้านการรับข้อมูลข่าวสาร และด้านการสื่อสาร โดยผลรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก แต่การมองแต่ละด้านจะเห็นว่าด้านการรับข้อมูลข่าวสารยังอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญและมีการพัฒนาเพิ่มยิ่งขึ้น เนื่องจากการรับข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นเมื่อเกิดปัญหาภัย

พิบัติน้ำท่วม

จากการศึกษาปัจจัยคุณลักษณะของประชาชนที่ส่งผลต่อการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วม พบว่า 3 ปัจจัยได้แก่ ระดับการศึกษาสามัญ การมีตำแหน่งทางสังคม และการได้รับการฝึกอบรม จะเห็นได้ว่าการศึกษานั้นเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคนไทยโดยได้มีการกำหนดการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้นมา ในอนาคตควรจะมีการศึกษาขั้นพื้นฐานที่อยู่ในระดับที่สูงขึ้น เพราะจะเห็นได้ว่าระดับการศึกษาสามัญยังส่งผลต่อการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วม ยังไม่รวมกับด้านอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยยังไม่ได้ศึกษา ในส่วนของการมีตำแหน่งทางสังคม ผู้ที่มีตำแหน่งทางสังคมจะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ มากกว่าและมีการเข้าถึงที่สูงกว่าอาจเนื่องจากหน้าที่และความรับผิดชอบของหน้าที่ ดังนั้นควรแบ่งหน้าที่ทางสังคมให้แก่ประชาชนรับผิดชอบอาจจะไม่ได้เป็นงานใหญ่ เช่น การช่วยสอดส่องการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เป็นเหตุให้เกิดภัยพิบัติน้ำท่วม และการได้รับการฝึกอบรม เป็นสิ่งที่จำเป็นเป็นส่งผลต่อการจัดการด้านภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชน หน่วยงานต่าง ๆ ควรจัดการฝึกอบรม และให้ความรู้แก่ประชาชนเพื่อทันกับการรับมือเหตุภัยพิบัติน้ำท่วม

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยมีความตั้งใจและใช้เวลาในการศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเองและเกิดประโยชน์ในเชิงพื้นที่ โดยได้รับความอนุเคราะห์คำแนะนำและความช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่ายโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พหล ศักดิ์คะทศน์ รองศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.สุรัชัย กังวล และดร.ธรรมพร ตันตรา ซึ่งได้สละเวลาอันมีค่าให้ความรู้คอยชี้แนะแนวทางงานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และขอบคุณหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มน้ำบาดานีที่ให้การอนุเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์รวมทั้งประชาชนที่ให้ความรู้ความสะดวกในการเก็บข้อมูล สุดท้ายนี้ก็ขอขอบคุณบิดาและมารดา รวมไปถึงมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่ได้สนับสนุนทุนการศึกษาเล่าเรียนมาตลอด

รูปแบบการจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- Department of Disaster Prevention and Mitigation, 2014. 10 Year Disaster Type of Threat in Thailand. [Online]. Available <https://thaipublica.org/wp-content/uploads/2012/10.pdf> (12 October 2018).
- Kanchiranan Khlongkhai and SomSak Samakkhitham, 2013. Strong Community and Disaster Management : A Case Study of Flood Crisis Management in Lamklang Village. Master Thesis. Krirk University.
- Natanapat Nontakeaw and Santi Suksard, 2014. Readiness of People to Withstand Flood at Thepparat Sub - district,Sichon District, Nakhon Si Thammarat Province. Thai J. For. 33 (1) : 108-118 (2014)
- Office of the Council of State. 2012. Compulsory education 2002 [Online]. Available <https://th.wikipedia.org/wiki> (12 October 2018).
- Suphawadi Premchit , 2016. Problem Conditions, Causes, And preventive Guidelines for Floods of Banyang Sub-district, AmphoeBansang, Prachinburi Province. Master Thesis. Burapa university 82 p.
- Thairath, 2017. Southern 9 province flood Bad feeling 200,000 household. [Online]. Available <https://www.thairath.co.th/content/1142282> (12 October 2018).
- Yamane, Taro. 1973. Statistics: an introductory analysis. 3. S. I. Harper International. 886 p.